

روی موج کوتاه

گفتگوی تلفنی عراقچی و بن فرحان درباره تحولات منطقه

وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران و بن فرحان وزیر امور خارجه عربستان سعودی در یک تماس تلفنی در خصوص تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی گفتگو و تبادل نظر کردند.
سیدعباس عراقچی با اشاره به وضعیت فاجعه‌بار در غزه بر اثر تشدید جنایات رژیم صهیونیستی، به‌ویژه محاصره غذایی و دارویی این باریکه و محروم‌ساختن مردم مظلوم غزه از غذا و آب، بر ضرورت استفاده از همه ظرفیت‌ها از جمله سازمان همکاری اسلامی و سایر سازو کارهای بین‌المللی برای شکستن حصر غزه و رساندن مایحتاج اولیه به مردم غزه و توقف نسل کشی در فلسطین اشغالی تأکید کرد.
در این گفتگو، طرفین با تأکید بر ضرورت اتخاذ اقدامات عملی و فوری برای کمک به مردم غزه و توقف جنایات علیه فلسطینیان، در مورد نحوه استفاده از ظرفیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی برای این منظور، از جمله سازمان همکاری اسلامی و سازو کارهای مشترک اسلامی- عربی، بحث و رایزنی کردند.
وزیر امور خارجه عربستان آمادگی این کشور برای کمک به پیشبرد این هدف را مورد تأکید قرار داد.

■ ■ ■

مشاور فرمانده کل سپاه:

«نفوذ» را برزگنمای نکتیم؛

بسیاری از جاسوسان تار و مار شدند

مشاور فرمانده کل سپاه درباره جلوگیری از پروژه نفوذ در کشور گفت: البته نباید بزرگنمایی کنیم، آن مساله سر جای خودش است، به‌لغافراد خطاکار و جاسوس همیشه هستند، اما دستگاه‌های امنیتی و اطلاعاتی مابرخورد‌های قوی باینبان داشتند و بسیاری از این‌ها راتار و مار کردند البته توطئه آنها گسترده‌بوده‌است. احمدوحیدیدر گفت‌وگو بایلنا، دامه‌داد: آنها برنام‌های زیادی در ذهنشان داشتند با اقتدرت نیروهای امنیتی و اطلاعاتی مان: به‌هیچ کدام نتوانستند برسند دشمنان برنام‌های زیادی در ذهنشان داشتند اما با قدرت نیروهای امنیتی و اطلاعاتی کشور به‌هیچ کدام نتوانستند برسند.

■ ■ ■

یادداشت تند امیر حسین ثابتی خطاب به عراقچی: استعفا دهید!

نماینده تهران در مجلس به موضوع وزیر امور خارجه کشور در گفت‌وگو با فاکس نیوز واکنش نشان داد و خواستار استعفا اوشد. امیر حسین ثابتی، خطاب به عباس عراقچی، نوشت: متن کامل مصاحبه‌تان با شبکه‌ک امریکایی فاکس نیوز را خواندم و از اینکه وزیر امور خارجه کشورم تا این حد منفعلانه صحبت کرده، خجالت‌زده شدم. وی ادامه داد: مناسفانه روح حاکم بر سخنان شما در این مصاحبه، مانند سخنان دکتر پزشکیان در گفتگو با کاسارن بود و انگار شما باور کرده‌اید که ایران مجرم است و باید هر طور شده دل امریکا را به دست بیاور‌د؛ در حالیکه مادر موضع مدعی هستیم و این امریکا و اروپایی‌ها هستند که باید به عنوان مجرم، پاسخگوی اقدامات خصمانه‌شان علیه ایران باشند.

■ ■ ■

محمد جواد لاریجانی:

تورر ترامپ مشروعیت قانونی دارد

محمد جواد لاریجانی با بیان اینکه امریکایی‌ها پایه‌گذار سنت تورر شخصیت‌های مهم سیاسی، علمی و نظامی در جمهوری اسلامی ایران در پنج دهه گذشته و حتی بیشتر از این سال‌ها بودند، گفت: تورر ترامپ در پاسخ به پایه‌گذاری سنت تورر‌های امریکایی در ایران مشروعیت قانونی دارد. به گزارش ایسنا، وی و شامگاه پنجشنبه در مراسم بزرگداشت یکی از شهدای نخبه هوش مصنوعی در جنگ ۱۲ روزه، با اشاره به اینکه در ادامه دو جد دیگر مذاکره با امریکا باید با دست پرواردمیز مذاکره ش‌ویم، اظهار کرد: هر چقدر که امتیاز و متعهد به معاهده‌های بین‌المللی بودیم، طرف امریکایی نیز باید پایبند باشد و این نباید که فقط از ما تعهد بگیرند و ایران محدود شود و امریکا تصمیم گیرنده و حکم صادر کنه برای ملت ما باشد.

■ ■ ■

احمد توکل‌ی به خاک سپرده شد

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در مرقد امامزادگان عیعلی‌وزینعلی یونک‌به خاک‌سپرده‌شد. مراسم خاکسپاری احمد توکل‌ی با حضور مقامات لشکری و کشوری همراه بود. احمد توکل‌ی که به دلیل سکنه قلبی در بخش مراقبت‌های ویژه‌بستری بود، روز چهارشنبه ۱ مرداد رافانی ر‌وداع گفت.

■ ■ ■

نماینده ولی فقیه در مازندران:

محو اسرائیل از روی زمین، عزم رهبر معظم انقلاب است

امام جمعه‌ساری گفت: محو کردن اسرائیل از روی زمین رافلسفه انقلاب و هدف خاص مردم و رهبر معظم انقلاب است. به گزارش دیدبان ایران، محمدباقر محمدی لائینی، در خطبه‌های این هفته نماز جمعه‌ساری، تفرقه و اختلاف را آفت پیروزی دانست و با اشاره به سالروز عملیات مرصادافزود: در این عملیات مقابل منافقان کور دل ایستادیم و پیروزی بزرگ نصیب مسلمین شد.

■ ■ ■

امام جمعه قم:

مذاکره ابزاری فریبنده برای تحقق اهداف شوم امریکاست

امام جمعه قم گفت: اقدامات و مواضع امریکا و اروپا در مذاکرات نشان داد که مذاکره تنها ابزاری فریبنده برای تحقق اهداف استعماری و شوم آن‌هاست. آیت‌الله علیرضا اعرافی در خطبه‌های نماز جمعه این هفته قم، بر ملا شدن بی‌کفایتی دولت‌های مدعی اسلام در برابر جنایات اسرائیل را یکی از دستاوردهای جنگ ۱۲ روزه دانست و هشدار داد: سکوت این دولت‌ها آنان را نیز در آینده‌ای نه‌چندان دور گرفتار خواهد ساخت.

■ ■ ■

امام جمعه شیراز:

اروپا و امریکا جز زبان زور چیزی نمی فهمند

امام جمعه شیراز با اشاره به این نکته که با کسی که نامرد نامرد هستند یا حرفشان نمی‌ایستد و زبان زور چیز نمی‌فهمند، آیت‌الله لطف‌اله در کام در خطبه‌های نماز جمعه شیراز تصریح کرد: ما بارهبر معظم انقلاب بیعت کردیم و پای آن هستیم و هر طور ایشان بفرمایند عمل می‌کنیم.

اروپا برای تعلیق مکانیسم ماشه پیشنهاد فرصت شش ماهه داد و ایران نه نگفت؛

ماحصل استانبول؛ نه توافق، نه تقابل

کیا مقدم

درست در لحظاتی که «ساعت شنی برجام» آخرین دانه‌های خود را می‌ریزد استانبول بار دیگر به کانون تحركات دیپلماتیک تبدیل شد. نشست حیاتی میان معاونان وزرای خارجه ایران و سه کشور اروپایی عضو برجام انگلیس، فرانسه و آلمان)، که از یک سو تلاشی نهایی برای نجات توافق و از سوی دیگر، آغازی برای ورود به دور‌های تازه از تنش ارزیابی می‌شود، با معادله‌ای پیچیده از تهدید، فرصت، محاسبه و بازدارندگی همراه است. این گفت‌وگوها که پس از یک جنگ ۱۲ روزه و به دنبال ضرب‌الاجل اروپا برای رسیدن به توافقی هسته‌ای جدید بر گزار شد، نشان‌دهنده مرحله حساسی است که پرونده هسته‌ای ایران در آن قرار گرفته است.

استانبول؛ چهارراه دیپلماتیک تحت فشار مذاکرات اخیر میان ایران و ترونیکی‌ا اروپاییی که در کنسولگری ایران در استانبول بر گزار شد، اولین روبرویی مستقیم میان تهران و اروپا پس از جنگ ۱۲ روزه و نخستین گفت‌وگوها بعد از ضرب‌الاجل اروپا برای رسیدن به یک توافق هسته‌ای جدید بود. گمانه‌زنی‌ها حکای از آن است که طرف اروپایی، با پیمایی روشن وارد مذاکره شده است. همانطور که پیش از مذاکرات اعلام شداروپا در برابر پیشرفت‌های هسته‌ای ایران «بی‌عمل نخواهد ماند». بنابر این این نشست، صرف‌ادامه گفت‌وگوهای گذشته نبود، بلکه یک رویارویی پر مخاطره بود که تحت تأثیر تحولات ژئوپلیتیکی اخیر و ضرب‌الاجلی قریبالوقوع شکل گرفته بود. غرب‌آبادی پس از پایان مذاکرات، آن را «گفت‌وگویی جدی، صریح و مفصل» توصیف کرد و گفت ایران و اروپا با ایده‌ای مشخص در این نشست حضور داشتند. هنوز ایده مشخص مطرح شده‌از: س‌و‌ی ایران در رسانه‌ها اعلام نشده‌است اما با توجه به موضع اصولی ایران غیر قابل تصور نیست که ایران تنها در موضوع رفع تحریم‌ها و برنامه هسته‌ای خود صحبت می‌کند و در موضوعات دیگر اجازه گفت‌وگو به طرف‌های غربی رانمی‌دهد.

توبیت تأمل برانگیز ولایتی درباره «تغییر رویکردهای اجتماعی» و تحركات دیپلماتیک لاریجانی، گمانه‌زنی‌ها درباره تغییر احتمالی در سیاست‌های داخلی و خارجی ایران را داغ کرده‌است. این تحولات می‌تواند نشانه‌ای از تمایل بخشی از حاکمیت به تعدیل سیاست‌ها و کاهش تنش‌های اجتماعی باشد. در همین ارتباط، کاشی‌حافظی در خبر آنلاین نوشت: در روزهایی که بحث بازنگری در برخی سیاست‌های داخلی به‌ویژه در حوزه تحرکات و فرهنگی بررنگ‌تر شده، توبیت معنادار علی‌اکبر ولایتی و تحركات اخیر علی لاریجانی توجه رسانه‌ها و تحلیلگران را به خود جلب کرده‌است. این تحركات از سوی دو چهره باسابقه و میانه‌رو، گمانه‌هایی را درباره آغاز تغییراتی نرم در سیاست‌گذاری‌های اجتماعی در دل حاکمیت تقویت کرده‌است.

تعبیر به تغییر

یک توبیت چند کلمه‌ای از علی‌اکبر ولایتی، گمانه‌زنی‌هایی درباره احتمال تغییر در فضای سیاسی واجتماعی کشور ایجاد کرده‌است. مشاور رهبر انقلاب، پس از مدت‌ها سکوت خبری، اخیراً در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «حفظ انسجام ملی مورد تأکید و مقام معظم رهبری می‌تواند شامل تغییر برخی رویکردهای اجتماعی حاکمیت و محور قرار دادن رضایت مردم شود، به گونه‌ای که برای آن‌ها ملموس باشد. مردم خود را اثبات کردند و اکنون نوبت مسئولین است. شیوه‌های منقضی شده دیگر پاسخگوی جامعه پس از جنگ نخواهد بود.» مشخص نبود که این اظهارات ولایتی جنبه خبری دارد و از رویکرد جدیدی در حکمرانی خبر می‌دهد یا بیشتر توصیه‌است. اما طر‌ح آن از سوی فردی با سابقه حضور در عالی‌ترین مناصب حکومتی، به‌عنوان نشانه‌ای از تغییر تعبیر شد.

سفر لاریجانی به عنوان مشاور رهبری و فرستاده رئیس‌جمهور به مسکو از سوی دیگر، این روزها تحركات علی لاریجانی، دیگر مشاور رهبری، نیز افزایش یافته است. در آخرین اقدام، لاریجانی به مسکو سفر کرد و با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه دیدار داشت. اهمیت این سفر در آن بود که لاریجانی نه فقط به‌عنوان مشاور رهبری، بلکه به‌عنوان فرستاده مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور، با پوتین درباره تشدید بحران در

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و تمیق بی‌اعتمادی‌ها

همزمان با مذاکرات استانبول، رافائل گروسی، مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بار دیگر خواستار شفافیت ایران درباره برنامه اتمی‌اش شد. گروسی گفته‌است که ایران اخیراً پاسفر یک گروه فنی از آژانس، به ریاست معاون گروسی، موافقت کرده‌است، اما صراحتاً اعلام کرده که قرار نیست آن‌ها اقدامی در زمینه بازرسی انجام دهند. بقایای سخنگوی وزارت خارجه نیز تأیید کرد سفر معاون مدیر کل آژانس به تهران در دستور کار است ولی هیچ برنامه‌ای برای بازدید از تأسیسات هسته‌ای در دستور کار قرار ندارد. این رویکرد محتاطانه، همراه با پافشاری دیرینه ایران بر حق خود در استفاده صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای، محیط پیچیده‌ای را برای آژانس ایجاد می‌کند. آژانس قرار است حدود یک ماه دیگر گزارش تازه‌ای از وضعیت برنامه اتمی ایران را برای ارائه به نشست فصلی شورای حکام آماده کند- این اولین گزارش پس از حملات اخیر است. اظهارات گروسی مبنی بر اینکه «هیچ اطلاعات جدیدی از ایران در مورد اورانیوم غنی‌شده دریافت نکرده‌ایم» نیز نگرانی غربی‌ها را از وضعیت فعالیت‌های هسته‌ای ایران بیشتر می‌کند.

فراتر از استانبول؛

آمریکا، روسیه و چین

نشست استانبول در خلأ رخ نداد. چشم‌انداز ژئوپلیتیکی گسترده‌تر، به ویژه مواضع ایالات متحده، روسیه و چین، به شدت بر آن تأثیر گذاشت. آمریکا آشکاراً از هماهنگی خود با ترونیکی‌ا اروپایی برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه خبر داده که جبهه‌ای متحد علیه فعالیت‌های هسته‌ای ایران را نشان می‌دهد. با این حال، ایران تلاش کرده‌است با تقویت روابط خود با قدرت‌های غیرغربی، این فشار را خنثی کند. یک نشست سه‌جانبه میان هیئت‌های دیپلماتیک جمهوری اسلامی ایران، روسیه و چین، پیش از مذاکرات استانبول در تهران برگزار شد که در آن نمایندگان سه کشور درباره آخرین وضعیت مذاکرات هسته‌ای و رفع تحریم‌ها بحث و تبادل نظر کردند. این نشست، همانطور که رسانه‌های گزارش دادند، بر «اراده جدی دولت‌های متبوع خود جهت تسادوم رایزنی‌های نزدیک برای هماهنگی مواضع و اقدامات» تأکید داشت. محسن جلیلود، کارشناس مسائل بین‌الملل معتقد است که «فشار غرب، ایران را به سمت چین و روسیه سوق می‌دهد». پیش از این نیز روسیه، از طریق میخائیل اولیانوف نماینده دائم خود در سازمان‌های بین‌المللی، به طور علنی تصمیم‌سه کشور اروپایی برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه را به چالش کشیده و آن را فاقد توجیه دانسته است. این شکاف در چارچوب گروه ۵+۱، مسیر پیش‌رو را پیچیده‌تر می‌کند. بازنگران منطقه‌ای مانند پاکستان هم از تلاش‌های دیپلماتیک ایران و اروپا استقبال کرده بودند و بر اهمیت روابط راهبردی با ایران و راه‌حل‌های دیپلماتیک برای مناقشات منطقه‌ای تأکید کرده‌اند. موضوع هسته ایران تک وجهی نیست که با گفت‌وگو میان ایران اروپا یا امریکا حل شود، باز یگرانی بین‌المللی و منطقه‌ای همگی چشم به حل منازعه دارند. از سوی دیگر اسرائیل و تهدیداتش وجود دارد و باید در نظر داشته باشیم تمامی این گفت‌وگوها در سایه پس‌انجنگ ۱۲ روزه است. حسن‌هانی‌زاده، تحلیلگر مسائل بین‌الملل، در همین رابطه به لزوم هوشیاری مستمر نیروهای مسلح ایران برای جلوگیری از ماجراجویی‌های بیشتر تأکید می‌کنند. بر کسی پوشیده نیست با این بی‌ثباتی که در منطقه حاکم شده‌است، ایران نباید اعتمادی صد در صدی به دیپلماسی داشته باشد.

نرمش اروپایی

مذاکرات استانبول، در حالی که

آیا دیپلماسی راه‌حل خواهد بود؟ نشست استانبول نشان‌دهنده یک پنجره دیپلماتیک شکننده بود، لحظه‌ای که هر دو طرف در حال محاسبه خطرات و بررسی راه‌حل‌های جایگزین برای جلوگیری از یک درگیری هستند. در حالی که اروپا به دنبال اهرم فشار مکانیسم ماشه برای گرفتن امتیاز است، ایران مصمم به حفظ حق خود در استفاده صلح‌آمیز از فناوری هسته‌ای است. مسیر پیش‌روی ایران، همانطور که تحلیلگران پیشنهاد می‌کنند، نیازمند رویکردی پیچیده و چندوجهی است. فراتر از پیچیده‌های فوری، نیاز برمی‌به بازنگری راهبردی در سیاست خارجی، به‌ویژه در ارتباطات مؤثر، شکل‌دهی روایت‌های بین‌المللی، و استفاده متعادل از دیپلماسی و بازدارندگی دارد. «ساعت شنی برجام» همچنان در حال ریختن است، اما دانه‌هایی که از آن می‌ریزند اکنون با وزن درگیری‌های اخیر، اولتیماتوم‌های تازه و تعامل پیچیده قدرت‌های جهانی آمیخته شده‌اند. هفته‌های آینده تعیین خواهد کرد که آیا دیپلماسی می‌تواند پیروز شود، یا منطقه به فصل جدیدی از تنش و بی‌ثباتی فزاینده محکوم خواهد شد.

می‌رسد فیلتر ینگ یکی از موضوعاتی باشد که می‌تواند مصداقی از تغییر رویکرد و مقابله با نگاه افراطی باشد.

همچنین زم‌زمه‌هایی درباره تغییر در مدیریت صداوسیما مطرح شده‌است. در تمام این سال‌ها، عملکرد سیاسی صداوسیما انتقادات فراوانی را به دنبال داشته‌است. با آغاز دوران مدیریت پیمان جلیلی و قائم‌مقامی وحید جلیلی، صداوسیما بیشتر به بولتن سیاسی تندروها تبدیل شد. حتی به‌باور بسیاری از ناظران، در طول ۱۲ روز جنگ ایران و اسرائیل نیز عملکرد این سازمان در جهت تقویت روحیه همبستگی و تقویت مواضع ملی نبود.

آیا ایران در آستانه یک تغییر تاریخی است؟

مجموعه تحركات و اظهارات اخیر علی‌اکبر ولایتی و علی لاریجانی، بیش از هر چیز نشانه‌هایی از احتمال تغییر در سیاست‌گذاری‌های اجتماعی را برجسته کرده‌است. ولایتی با تأکید بر ضرورت «لموس شدن رضایت مردم» و ناکارآمدی شیوه‌های منقضی شده، تلویحاً بر لزوم بازنگری در نگاه حاکمیت به مطالبات اجتماعی تأکید کرده؛ رویکردی که اگر چه صریح بیان نشده، اما از زبان یکی از مشاوران ارشد رهبری حائز اهمیت است. در کنار آن، بازگشت فعالانه لاریجانی به عرصه دیپلماسی و رسانه نیز نشان از میدان دادن دوباره به چهره‌هایی دارد که فاصله‌ای آشکار با جریان‌های تندرو دارند. این روندها، از احتمال حرکت بخشی از حاکمیت به‌سوی تعدیل در سیاست‌های فرهنگی، رسانه‌ای، اجتماعی حکایت دارد؛ تغییری که در صورت تداوم، می‌تواند زمینه‌ای برای ترمیم شکاف جامعه و حکومت فراهم آورد.